

Controleblad bij opdracht 1b

	<p>Adriaan heeft één zus. Hendrika Mechtelina, kortweg Riek. Zij is het oudste kind in het gezin. Op deze foto poseert zij met Adriaan, haar kleine broertje. Zij houdt een boek vast. Misschien wel een boek uit het kleine boekwinkeltje op de hoek, naast het huis waarin zij met haar ouders woont, in de Havikstraat in Utrecht. Riek speelt een belangrijke rol in Adriaans leven.</p> <p>Later, als Adriaan in oorlogstijd in Utrecht gevangen wordt gehouden door de Duitsers, zal zij proberen om hem te bevrijden. Zij is dan ongeveer 42 jaar oud.</p>
	<p>Adriaan Thomson wordt geboren in 1906, als vijfde kind in een gezin. Tegen de tijd dat hij aan de beurt is om te gaan studeren, hebben zijn zus en oudere broers al een opleiding gevolgd, en is het geld op.</p> <p>Toch wil hij zich ontwikkelen en daarom kiest hij voor het leger. Daar kan hij op kosten van de Nederlandse Staat leren.</p> <p>Als zestienjarige vertrekt hij naar de Alkmaarse cadettenschool.</p>
	<p>Tijdens zijn opleiding aan de Hogere Krijgsschool loopt Adriaan Thomson stage bij alle legeronderdelen. Hij zit zelf al bij de landmacht (infanterie), maar hij moet ervaring opdoen bij</p> <ul style="list-style-type: none">• de luchtmacht• de marine <p>Vrijwel zeker is deze foto tijdens een van die stages gemaakt.</p> <p>Hoezo 'vrijwel zeker'?</p> <p>[Het is een oorlogschip. Je kunt dat zien aan het kanon.]</p>
	<p>Op deze foto draagt Adriaan Thomson twee sterren op zijn uniform. En met een paar andere mensen staat hij ergens op.</p> <ul style="list-style-type: none">• Wat voor mannen?• Waarop zouden ze kunnen staan?• En wat kun je zeggen over het jaargetijde? <p>[Deze foto is genomen in 1938 op Fort Abcoude. Je ziet een rand + pijp]</p>
	<p>Op deze foto is Adriaan Thomson nog niet zo lang kapitein. Het is buiten, er zijn schaduwen te zien. Dus de zon schijnt. Omdat de schaduwen kort zijn, zal het wel ergens midden op de dag zijn en zomer. Hij draagt een verrekijker om zijn nek. Is hij alleen? Wat zou hij (of zouden zij) hier gaan doen?</p> <p>[Deze foto is genomen in 1939]</p>

Al tijdens de eerste oorlogszomer gaat Adriaan Thomson in verzet. Er ontstaan verschillende verzetsgroepen en in de loop van 1941 worden steeds meer mensen opgepakt, gevangen gezet, berecht en veroordeeld. Op 14 maart 1941 valt in de Rotterdammer te lezen dat achttien doodvonnissen zijn voltrokken. Jan Campert zal er een gedicht over schrijven.

Meer en meer mensen worden terecht gesteld. Adriaan moet zich bewust zijn geweest van het risico dat hij zelf ook loopt.

Hij laat dat jaar een portret van zich maken voor zijn familie.

In mei 1942 wordt het hele Nederlandse beroepsleger door de Duitsers vast gezet. Ook Adriaan Thomson gaat in krijgsgevangenschap. Eerst zit hij in Nürnberg-Langwasser en vanaf augustus 1942 in Stanislau in het Generaal Gouvernement Galicië. Stanislau heet tegenwoordig Ivano-Frankivsk. Met 2000 officieren zitten ze in een oude kazerne. Ze hebben gebrek aan eten, er zijn te weinig toiletten en de verwarming doet het onvoldoende. Maar zij kunnen zich wel vrij bewegen door het gebouw. Ze krijgen toestemming om zich bezig te houden en om daarvoor spullen van thuis te laten komen. Dus gaan ze elkaar les geven. Ze starten allerlei cursussen, richten een orkest en een koor op, ze spelen toneel en er wordt getekend. Iemand portretteert de gevangenen. Dat van Adriaan Thomson is gemaakt in oktober 1942.

Op 7 april 1945 wordt Adriaan Thomson bevrijd. De Amerikanen besluiten om een paar dagen halt te houden in de buurt van zijn kamp. Zo kunnen de achtergebleven troepen aansluiten en is er tijd om materieel te repareren. Daardoor ontstaat tijd om het kamp te filmen. De Amerikanen benoemen Adriaan tot commandant van het kamp. Hij is officier en spreekt goed Engels. Dat is praktisch, want dat vergemakkelijkt overleg. Adriaan krijgt een staf van negen medegevangenen, die nu geen gevangene meer zijn maar 'Displaced Person'. Het wordt hun taak om voedsel voor het kamp te organiseren en te zorgen dat dit eerlijk wordt verdeeld. Ze registreren wie er allemaal in het kamp zitten, welke nationaliteit alle Displaced Persons hebben en waarnaar ze gepatriëerd moeten worden. Ook inventariseren ze wie medische hulp nodig heeft, waarvoor ieder veroordeeld was compleet met de straf erbij en hoe de behandeling tijdens gevangenschap was geweest.

Adriaan wordt begin april 1945 bevrijd. Eind april keert hij terug naar Nederland. Eerst naar zijn zus in Eindhoven. Pas als heel Nederland is bevrijd, kan hij doorreizen naar Utrecht. Zijn gevangenschap is nog aan zijn uiterlijk af te lezen.

Na de oorlog meldt hij zich bij de *Expeditionaire Macht*. Hij wil nog aan de oorlog deelnemen. Maar van hogerhand wordt hem te verstaan gegeven dat hij eerst nascholing nodig heeft. Die haalt hij in het buitenland en daarom heeft hij een paspoort nodig. Dat vraagt hij aan in juni 1945.

Na de oorlog wordt Adriaan gepromoveerd tot majoor.
Terwijl hij majoor is, krijgt verschillende *tijdelijke rangen*, wat exacte datering van de foto lastig maakt...

Toelichting

Aan een militair kan in bijzondere gevallen tijdelijk een hogere rang worden toegekend als het gewenste optreden van de militair daartoe noodzaakt en het optreden een wezenlijk onderdeel uitmaakt van de functie.

Bron van deze toelichting

Besluit van 24 januari 2011 tot wijziging van het Algemeen militair ambtenarenreglement in het kader van de invoering van een flexibel personeelssysteem voor de krijgsmacht.

Paragraaf 3, Artikel 24, Lid 5a

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/30674/stb-2011-21?resultIndex=0&sorttype=1&sortorder=4>

Let op

Bron van eerdere datum, -bijvoorbeeld rond Adriaan Thomsons diensttijd-, niet bij de auteur bekend.

In Indonesië/Nederlands-Indië geeft Adriaan Thomson anderen weleens een portret van zichzelf dat hij signeert en van een datum voorziet.

In Indonesië/Nederlands-Indië dient Adriaan Thomson in de rang van kolonel.

Deze foto is genomen ergens in de jaren '70 van de 20ste eeuw.
Adriaan Thomson is met pensioen.